

ΑΝΟΡΕΞΙΑ ΒΡΕΦΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΩΝ

Υπό

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΠΑΣΧΟΥ

Παιδιάτρον

Βοηθῶ τοῦ Βρεφολογικοῦ Τμήματος
Μαιευτηρίου «'Αλεξάνδρα»

Ἐνα ἀπὸ τὰ σοβαρότερα προβλήματα πού ἀντιμετωπίζουν οἱ μητέρες εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς ἀνορεξίας τῶν παιδιῶν τους. Ἡ ἀνορεξία ἀποτελεῖ, ὡς γνωστόν, σύμπτωμα ὀξέων ἢ χρονίων νοσημάτων ἢ ἄλλων νοσηρῶν καταστάσεων τοῦ ὄργανισμοῦ, κυρίως ὅμως ἀποτελεῖ πρόβλημα συμπεριφορᾶς τοῦ παιδιοῦ.

Μὲ τὴν ἀνορεξία ὡς πρόβλημα συμπεριφορᾶς τοῦ παιδιοῦ θὰ ἀσχοληθοῦμε στὸ σημερινὸ ἄρθρο.

«Γιατρέ, τὸ παιδί μου δὲν τρώει» εἶναι κάτι πού ἀκούγεται συνεχῶς σὲ ἰατρεία πού ἀσχολοῦνται μὲ βρέφη καὶ παιδιά. Πράγματι, ἡ ἀνορεξία εἶναι ἀσφαλῶς ἓνα ἀπὸ τὰ συχνότερα προβλήματα συμπεριφορᾶς τοῦ παιδιοῦ, ἰδιαίτερα τῆς ἀστικῆς τάξεως. Ἐνας ξένος παιδίατρος ἔλεγε ὅτι εἶδε τόσες περιπτώσεις, ὥστε ἔκτισε τὸ σπίτι του ἀπὸ τὴν ἀνορεξία. Εἶναι πολὺ συνηθισμένο πρᾶγμα νὰ ἀκούη κανεὶς εἰς τὰ ἰατρεῖα ἀπὸ γονεῖς ὑγιῶν καὶ καλῶν στὴν ἐμφάνιση παιδιῶν ὅτι τὸ παιδί τους δὲν τρώει οὔτε ὅσο χρειάζεται γιὰ νὰ ζήσῃ ἓνας σπουργίτης, ἢ ὅτι ποτὲ δὲν τρώει τίποτε, ἢ ὅτι χάνει διαρκῶς βάρους ἀπὸ τὴν ἡμέρα πού γεννήθηκε. Ἡ μητέρα λέγει ὅτι ἔχει δοκιμάσει τὸ κάθε τι γιὰ νὰ κάμῃ τὸ παιδί της νὰ φάῃ, καὶ ἀκριβῶς αὐτὸ ἔχει δημιουργήσει τὸ πρόβλημα, γιατί ἐὰν δὲν εἶχε δοκιμάσει τίποτε, δὲν θὰ ὑπῆρχε καμμιά δυσκολία στὸ φαγητὸ τοῦ παιδιοῦ της.

Ὁ Brenneman περιγράφει πολὺ παραστατικὰ τὶς προσπάθειες τῶν γονέων γιὰ νὰ

κάνουν τὰ παιδιά τους νὰ φᾶνε, ὡς ἐξῆς: Σὲ ἀναρίθμητα σπίτια γίνεται καθημερινῶς μάχη. Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά ὁ στρατὸς προχωρεῖ μὲ καλοπιάσματα, πειράγματα, βία, κολακεῖες, παρακάλια, ντροπιάσματα, ἐπιπλήξεις, ἀπειλές, δωροδοκίες, τιμωρίες, ἐπιδείξεις τοῦ ἐξαιρέτου τοῦ φαγητοῦ, κἀνοντάς του τὸν Καραγκιόζη, τραγουδώντας τραγοῦδια, λέγοντας ἱστορίες ἢ δείχνοντας εἰκόνες, ἀνοίγοντας τὸ ραδιόφωνο, παίζοντας τύμπανο καθ' ἣν στιγμὴν μπαίνει μιὰ μπουκιά στὸ στόμα, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι αὐτὸ θὰ πάῃ κάτω ἀντὶ νὰ τὸ φτύσῃ, ἢ ἀκόμα ἔχοντας τὴ γιὰ γιὰ νὰ χοροπηδάῃ. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ἓνας μικρὸς τύραννος κρατᾷ τὸ φρούριο ἀποφασιστικὰ, ἀρνούμενος νὰ παραδοθῇ ἢ παραδίδεται μὲ τοὺς δικούς του ὄρους. Δύο ἀπὸ τὰ ἰσχυρὰ ὄπλα ἀμύνης τοῦ παιδιοῦ εἶναι ὁ ἔμετος καὶ ἡ χρονοτριβή.

Ἐνας ἄλλος συγγραφεὺς, ὁ Illingworth, ἀναφέρει ἐπίσης διάφορες μεθόδους πού χρησιμοποιοῦν οἱ γονεῖς γιὰ νὰ κάμουν τὰ παιδιά τους νὰ φᾶνε: αἱ μέθοδοι αὐτὰ εἶναι:

1. Καλοπιάσματα: Ἡ μητέρα προσπαθεῖ νὰ πείσῃ τὸ παιδί της νὰ φάῃ λέγοντάς του νὰ φάῃ μιὰ κουταλιά γιὰ ἐκεῖνη, μιὰ γιὰ τὴ θεία τάδε, κτλ.

2. Μέθοδος ἀποσπάσεως τῆς προσοχῆς. Ἡ μητέρα ἀνοίγει τὸ ραδιόφωνο ἢ τοῦ τραγουδᾷ μαζὶ μὲ τὸν πατέρα, ἀλλὰ καμμιά φορὰ ἀρχίζει καὶ τὸ παιδί νὰ τραγουδᾷ, ὅποτε ἀναζητοῦν ἄλλες μεθόδους, ἀρχίζουν ἱστορίες ἢ ὁ πατέρας μιμεῖται διάφορα ζῶα, κτλ.

3. Δωροδοκίες. Πολλοὶ γονεῖς γιὰ νὰ κἀνουν τὰ παιδιὰ τους νὰ φᾶνε τοὺς προσφερόντα διάφορα πράγματα, συνήθως γλυκὰ ἢ χρώματα ἢ ὑπόσχονται ἐκδρομές, κτλ.

4. Ἀπειλές. Ἡ συνθηθέστερη ἀπειλὴ εἶναι ὅτι δὲν θὰ μεγαλώσῃ ἂν δὲν φάῃ ὅλο τὸ φαγητό του. Μερικοὶ ἀπειλοῦν ὅτι θὰ φωνάξουν τὸ παιδί ἀπὸ δίπλα νὰ τὸ φάῃ, ἄλλοι ἀπειλοῦν ὅτι θὰ τὸ πᾶνε στὸ γιατρό, κτλ.

5. Ἀσκησις βίας. Κρατοῦν τὴ μύτη τοῦ παιδιοῦ καὶ σπρώχνουν τὸ κουτάλι στὸ στόμα του, ὅποτε, ὅπως εἶναι φυσικόν, τὶς περισσότερες φορὲς τὸ φτύνει ἢ τὸ κάνει ἔμετο.

6. Τιμωρίες. Πολλοὶ γονεῖς κτυποῦν τὰ παιδιὰ τους νὰ φᾶνε. Ἡ Anna Freund ἔλεγε ἐπ' αὐτοῦ ὅτι τὸ φαγητὸ στὰ παιδιὰ αὐτὰ μοιάζει μὲ βίαιον τοκετὸ παρά μὲ φυσιολογικόν.

7. Τροφὲς μεταξὺ τῶν γευμάτων. Πολλὲς μητέρες εἶναι τόσο τρομαγμένες μήπως τὰ παιδιὰ τους πεθάνουν ἀπὸ ἀσιτία, ὥστε δίδουν συνεχῶς κάτι μεταξὺ τῶν γευμάτων, ὅποτε, ὅταν ἡ ὥρα τοῦ γεύματος φθάσῃ, τὸ παιδί ἀρνεῖται νὰ φάῃ.

Σὲ ὅλες τὶς μεθόδους ποὺ περιγράψαμε πρὸ πάντων λαβαίνει μέρος καὶ ὁ πατέρας καὶ — ἐὰν ὑπάρχῃ στὸ σπίτι — ἡ γιαγιά. Παρ' ὅλα αὐτὰ, τὸ ἠθικὸ τοῦ παιδιοῦ παραμένει ἀκαμαῖο, καὶ στὸ τέλος εἶναι ὁ νικητής.

Οἱ βασικὲς αἰτίαι τοῦ προβλήματος τῆς ἀνορεξίας εἶναι:

1. Ὁ ἀρνητισμὸς καὶ ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἐγῶ.

2. Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ μου ἄρέσει καὶ δὲν μου ἄρέσει.

3. Ἡ ἐπιθυμία γιὰ ἀνεξαρτησία καὶ γιὰ νέα κατορθώματα.

4. Οἱ ἀτομικὲς διακυμάνσεις τῆς ὀρέξεως.

5. Ἡ ἔλλειψη καθαροῦ ἀέρα καὶ γυμναστικῆς.

6. Ἡ συσχέτιση τοῦ φαγητοῦ μὲ δυσάρεστα αἰσθήματα.

7. Ἡ ἀκατάλληλη ἐξάσκηση ὡς πρὸς τὴν τροφή.

8. Διάφορα ψυχολογικὰ αἴτια.

Γιὰ νὰ γίνουν τὰ πράγματα περισσότε-

ρον ἀντιληπτὰ, ἀναφέρω δυὸ λόγια γιὰ κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς ἀνωτέρω αἰτίαι.

Ὁ ἀρνητισμὸς: Μερικὰ βρέφη κατὰ τὴν ἡλικίαν τῶν 6-9 μηνῶν ἀρνοῦνται ξαφνικὰ νὰ φᾶνε ἀπὸ τὸ μαστὸ ἢ τὸ biberon καὶ τρῶνε μόνον ἐὰν τοὺς δοθῇ τὸ γάλα μὲ τὸ κουτάλι ἢ τὸ φλυτζάνι. Ἄλλα ἀρνοῦνται νὰ φᾶνε ἐὰν δὲν τοὺς δοθῇ τὸ κουτάλι, ἢ τοῦλάχιστον δὲν βοηθοῦν κατὰ τὴν σίτισή τους μὲ τὸ κουτάλι. Εἶναι ἀκόμη πρὸ δύσκολο ἂν προσπαθῆσιν κανεὶς νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ μαστὸ ἢ τὸ biberon στὸ φλυτζάνι κατὰ τὸν 8ον μῆνα, ἢ ν' ἀλλάξῃ τὶς κρέμες μὲ στερεὲς τροφές.

Κατὰ τὴν ἡλικίαν τῶν 9 μηνῶν μέχρι 2½ ἐτῶν περίπου εἶναι φυσιολογικὸ πρᾶγμα ἡ χρονοτριβὴ τοῦ παιδιοῦ κατὰ τὴν σίτισή του. Τὸ παιδί δηλ. παίζει μὲ τὸ φαγητό, τὸ χτυπάει μὲ τὸ κουτάλι, ἢ βάζει μέσα τὰ χέρια του, ἢ ρίχνει λίγο στὸ πιάτωμα ἢ στὸ κεφάλι του, ἢ ὀπουδήποτε ἄλλοῦ ἐκτὸς ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἡ μητέρα, ποὺ δὲν ξέρει ὅτι αὐτὸ συμβαίνει μὲ ὅλα τὰ παιδιὰ σχεδόν, νομίζει πῶς τὸ δικό της ἔχει ἀνορεξία καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸ πείσῃ νὰ φάῃ. Αὐτὸ κάνει τὸ παιδί νὰ ἀργῇ πρὸς τὸ φαγεῖν ἢ μὴ φάῃ, ἀρχίζει τὴν πείσῃ, καὶ ἔτσι γίνεται φαῦλος κύκλος. Τὸ παιδί γρήγορα μαθαίνει νὰ ἐμποδίζῃ τοὺς γονεῖς ἀπὸ τοῦ νὰ τὸ πιέζουν γιὰ νὰ φάῃ. Σπρώχνει τὸ κουτάλι μὲ τὸ φαγητό, ἢ τὸ φτύνει ἢ δὲν τὸ μασᾷ ἢ καὶ τὸ κάνει ἔμετο. Ἐνα παλιὸ ρητὸ λέει: «Ὁ καθένας μπορεῖ νὰ ὀδηγήσῃ ἓνα ἄλογο στὴ βρύση γιὰ νερό, ἀλλὰ εἴκοσι ἄνθρωποι δὲν μποροῦν νὰ κάνουν τὸ ἄλογο νὰ πιῇ νερό».

Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ μου ἄρέσει καὶ δὲν μου ἄρέσει: Ἀπὸ τὴν ἡλικίαν τῶν 5 μηνῶν σὲ ἓνα παιδί μπορεῖ νὰ ἄρῃσουν καὶ νὰ μὴν ἄρῃσουν ὀρισμέναι οὐσίαι. Ἐπηρεάζεται πολὺ ἀπὸ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ φαγητοῦ. Ἀπὸ 6 μηνῶν περίπου εἶναι πιθανόν νὰ προτιμᾷ φανταχτερά σὲ χρῶμα φαγητὰ ἀπὸ μιὰ χωρὶς χρῶμα μᾶζα. Τοῦ ἄρέσει ἢ ποικιλία, καὶ μπορεῖ εὐκόλα νὰ κουρασθῇ ἀπὸ ἓνα φαγητὸ ποὺ τοῦ ἔχει δοθῇ πολλὰς φορὰς.

Ἡ ἐπιθυμία γιὰ ἀνεξαρτησία καὶ νέα κατορθώματα: Πολλὰ παιδιὰ εἶναι

πιθανόν να θέλουν να κρατούν το μπιμπερόν ή το φλυτζάνι όταν αρχίζουν να πιάνουν άντικείμενα, δηλ. σε ηλικία 5-6 μηνών, και από ηλικίας 6 μηνών μέχρις ενός έτους πιθανόν να θέλουν να κρατούν το κουτάλι και να βοηθούν κατά την σίτισή τους.

“Όσο γρηγορότερα το επιτρέπουμε αυτό στα παιδιά τόσο το καλύτερο, γιατί πρέπει να μάθουν να είναι ανεξάρτητα και να φροντίζουν τον έαυτό τους. Πολλά παιδιά μπορεί να άρνηθούν τελειώς το φαγητό παρά να ταίσθουν από την μητέρα τους. Η μητέρα βέβαια δεν επιτρέπει στο παιδί της σε αυτή την ηλικία να βοηθήσει στο φαγητό του, είτε γιατί βιάζεται είτε για να μη λερωθῆ ὁ

τόπος, και αρχίζει πάλι τις πιέσεις, κτλ.

Ἀτομικὲς διακυμάνσεις τῆς ὀρέξεως: Ὑπάρχουν παιδιὰ πού τρῶνε πολὺ και ἄλλα πού τρῶνε λίγο. Ἡ ὀρεξὴ ποικίλλει στὰ παιδιὰ ὅπως και στοὺς μεγάλους ἀπὸ γεῦμα σὲ γεῦμα και ἀπὸ μέρα σὲ μέρα. Ἡ ὀρεξὴ τοῦ παιδιοῦ εἶναι ἰδιαίτερα πιθανὸν νὰ εἶναι μικρὴ κατὰ τὸ πρόγευμα. Ἐὰν ἡ μητέρα δὲν γνωρίζῃ αὐτὰ τὰ πράγματα, ἀνησυχεῖ γιὰ τὴν ὀρεξὴ τοῦ παιδιοῦ της, ὅταν μάλιστα βλέπῃ ὅτι τὸ παιδί τῆς γειτόνισσας τρῶει πολὺ περισσότερο. Ἀποτελέσματα τῶν ἀνατέρων εἶναι πάλι ἡ πίεση τοῦ παιδιοῦ γιὰ νὰ φάῃ.

(Συνεχίζεται)

ΔΙΕΘΝΗ ΝΕΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΕΝΝΗΣΕΩΝ ΕΙΣ ΠΟΥΕΡΤΟ ΡΙΚΟ

Τὸ Πουέρτο Ρίκο ἔχει καταστῆ ἀπὸ καιροῦ πρότυπον, ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔλεγχον τῶν γεννήσεων, διὰ τὴν Λατινικὴν Ἀμερικὴν. Πράγματι, ἡ «Ἐνωσις Οἰκογενειακοῦ Προγραμματισμοῦ», ἡ ὁποία ἔχει συσταθῆ εἰς τὴν χώραν, πραγματοποιεῖ πᾶν τὸ δυνατὸν προκειμένου νὰ περιορισθῆ ἡ αὐξήσις τῶν γεννήσεων, θεωρουμένη ὡς καταστρεπτικὴ διὰ τὴν οἰκονομικὴν και κοινωνικὴν κατάστασιν τοῦ κράτους.

Ἡδη ἡ Ἐνωσις ἔχει ἐφαρμόσει τρεῖς μεθόδους περιορισμοῦ τῶν γεννήσεων. Ἡ πρώτη συνίσταται εἰς τὴν χρησιμοποίησιν ἐνδὲς πλαστικοῦ ἐλαφροτάτου προφυλακτικοῦ, τὸ ὁποῖον τοποθετεῖται μονίμως ἐντὸς τῆς μήτρας τῆς γυναικός. Τὸ μέσον αὐτὸ ἀπεδείχθη ἀποτελεσματικώτατον και τελειώς ἀβλαβές, διότι ἀφ' ἐνδὲς μὲν ἡ τοποθέτησις αὐτοῦ γίνεται ἀπαραιτήτως ὑπὸ γυναικολόγου, ἀφ' ἑτέρου δὲ οὐδέναν ἐρεθισμὸν προκαλεῖ εἰς τὴν φέρουσαν.

Ὡς δεύτερον μέσον, ἡ προαναφερθεῖσα Ἐνωσις χρησιμοποιεῖ ἓνα εἰδικὸν δισκίον, ὀνομασθὲν «Ἐνοβίντ», τὸ ὁποῖον μάλιστα ἀπεδείχθη ἐπὶ 700 και πλέον περιπτώσεων ὄχι μόνον ὡς φέρον ἄριστα ἀποτελέσματα, ἀλλὰ και ὡς ἀποτελοῦν, λόγω τῶν συστατικῶν του, ἓνα πιθανὸν παρασκεύασμα ἐναντίον ὀριζιμένου τύπου καρκίνου τοῦ ἐγκεφάλου.

Τὸ τρίτον, ἔξ ἄλλου, μέσον συνίσταται εἰς ἓνα ὑγρὸν ἀντισυλληπτικὸν πού ψεκάζεται δι' εἰδικοῦ ὄργάνου ἐντὸς τοῦ κόλπου.

Ὡς ἔχει γνωσθῆ ἐξ ἐπίσημων πηγῶν, εἰς τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τοῦ ὑπερπληθυσμοῦ μετέχουν ἡδη περὶ τὰς 30.000 ἀτόμων, ὁ δὲ ἀριθμὸς αὐτὸς αὐξάνει συνεχῶς. Τὸ μέχρι τοῦδε ἀποτέλεσμα τῆς ἐκστρατείας εἶναι ὅτι ἔχει παραμείνει ὁ ἀριθμὸς τῶν γεννήσεων εἰς τὸ ἴδιον ἐπίπεδον ἐπὶ μακρὸν χρό-

νον, πράγμα πού θεωρεῖται ὡς ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία, ἀφοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν αἱ γεννήσεις ἠϋξάνοντο ἀλματωδῶς ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος!

ἘΝΑ ΜΑΞΙΛΑΡΙ

ΣΩΖΕΙ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΒΡΕΦΩΝ

Εἶναι σὺνηθες τὸ φαινόμενον τῶν βρεφῶν τὰ ὁποῖα γυρίζουν και βυθίζουν τὸ πρόσωπόν των εἰς τὸ μαξιλάρι, με ἀποτέλεσμα νὰ πεθάνουν ἀπὸ ἀσφυξίαν, ἢ τῶν βρεφῶν τὰ ὁποῖα τυχαίνει νὰ ρευθοῦν, νὰ βγάλουν ὀλίγον γάλα, νὰ τὸ εἰσπνεύσουν και νὰ πεθάνουν ἀπὸ ἀσφυξίαν.

Μία Ἀγγλὺς νοσοκόμος, ἡ μὲς Ἄννα Γούντουαρντ, ἐφεύρε ἓνα μαξιλάρι, τὸ ὁποῖον ἐμποδίζει τὰ δυστυχήματα αὐτά. Τὸ μαξιλάρι ἔχει τέτοιο σχῆμα, ὥστε ἀνασηκώνει τὸ κεφάλι τοῦ μωροῦ ὅσον χρειάζεται διὰ νὰ ἀναπνεύσῃ τοῦτο, νὰ καταπιῆ τὸ γάλα πού ἴσως ἔχει εἰς τὸ στόμα του, ἢ διὰ νὰ τὸ βγάλῃ.

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ μαξιλαριοῦ ἦτο μεγάλη, ἀπὸ δὲ τοῦ 1961 ἔχουν γίνε παραγγελίαι 15.000 τοιούτων μαξιλαριῶν ἀπὸ διάφορα ἄτομα εἰς τὴν Βρετανίαν, τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τὸν Καναδᾶν κ.ά. Ἐπειδὴ τὰ μαξιλάρια αὐτὰ εἶναι χειροποίητα, ἀργοῦν νὰ γίνουν και νὰ δοκιμασθοῦν, διὰ τὸν λόγον δὲ αὐτὸν δὲν μποροῦν νὰ κατασκευασθοῦν πολὺ περισσότερα ἀπὸ 15.000 ἐτησίως.

Ἡ τελευταία ἐφεύρεσις τῆς Ἄννας Γούντουαρντ εἶναι ἓνα στραματάκι ἀπὸ πλαστικὴ ἀφρώδη ὕλη, τὸ ὁποῖον προορίζεται διὰ παιδικὰ μπάνια, διότι δὲν γλυστρά. Τοποθετεῖται μέσα εἰς τὸ μάντιο και ἐμποδίζει τὸ μωρὸ νὰ γλυστρήσῃ εἰς τὸ νερὸ ἐνῶ τὸ πλένει ἢ μητέρα του. Τὸ στραμάκι αὐτὸ εἶναι εὐεργετικὸν διὰ τὰς νέας μητέρας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν ἀκόμη πείρα.